

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: I. V.

zastoupen Mgr. Lucií Bakalářovou, advokátkou
sídlem Bryksova 818/48, Černý Most, 198 00 Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2018 č. j. MPSV-2018/126236-421/1,
o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 1. 8. 2018 č. j. MPSV-2018/126236-421/1 **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Lucie Bakalářové, advokátky, sídlem Bryksova 818/48, Černý Most, 198 00 Praha.

Odůvodnění:

1. Žalobce se svou žalobou doručenou původně Městskému soudu v Praze dne 2. 10. 2018 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2018 č. j. MPSV-2018/126236-421/1 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítající odvolání žalobce a potvrzující rozhodnutí Úřadu práce ČR (dále jen „úřad práce“) ze dne 22. 5. 2018 č. j. KAC-2038/2018-MH1T1, kterým byl žalobce podle § 30 odst. 1 písm. b) bod 3 a odst. 3 zák. č. 435/2004 Sb. (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání ode dne 20. 3. 2018 z důvodu nesplnění oznamovací povinnosti podle ust. § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti bez vážných důvodů uvedených v ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasil. Uvedl, že Úřad práce informoval dne 28. 2. 2018 o plánované operaci karpálních tunelů dne 23. 3. 2018 vhozením informace do boxu. Operace však neproběhla v původně plánovaném termínu, neboť mu zaměstnanci nemocnice zavolali již dne 20. 3. 2018 v brzkých ranních hodinách, zda by nemohl zákrok podstoupit tohoto dne. Žalobci nic nebránilo, aby operaci tohoto dne podstoupil, a proto se do nemocnice dostavil a podrobil se zákroku v částečné anestezii. Následně navštívil svého praktického lékaře, který mu vystavil potvrzení o pracovní neschopnosti. Jelikož toto potvrzení bylo vystaveno až po 11. hodině dopolední, nebylo možné předat potvrzení na úřad práce osobně, když tento měl v den 20. 3. 2018 úřední hodiny pouze do 11. hodiny. Žalobce proto odešel do svého bydliště, kde se zdržoval po celý zbytek dne a odpočíval. Provedený zákrok mu bránil v použití počítače za účelem odeslání potvrzení o pracovní neschopnosti, jelikož byl omezen na pohyb, měl zavázanou ruku a nemá k dispozici ani skenovací zařízení. Ihned následující den, předtím než šel na převazy do nemocnice, se dostavil na úřad práce za účelem splnění své zákonné povinnosti. Tím učinil vše, co po něm bylo možné vzhledem k okolnostem spravedlivě požadovat. Žalovaný a úřad práce podle žalobce nepřihlédli k tomu, že žalobce nesplnil svou povinnost uchazeče z lhostejnosti, ale z tzv. omluvitelného omylu. S ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení uchazeče o zaměstnání z evidence musí správní orgán hledat proporcionalitu mezi důsledky a závažností porušení povinnosti, přičemž je nutno posuzovat veškeré okolnosti včetně obecného přístupu k plnění povinnosti uchazečem. Nic takového však úřad práce ani žalovaný neučinili a mechanicky aplikovali právní úpravu. Proto žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí i jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí.
2. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Z ust. § 21 odst. 4 zákona o zaměstnanosti vyplývá, že je primárně na uchazeči o zaměstnání, aby v okamžiku, kdy mu jeho zdravotní stav dočasně brání v plnění povinností uchazeče o zaměstnání, zvážil, zda požádá lékaře o vydání potvrzení o tom, že je dočasně neschopný plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání a následně bude rovněž plnit povinnosti dočasně neschopného uchazeče. Pokud je uchazeči o zaměstnání vydáno potvrzení o dočasné neschopnosti, je povinen splnit svou oznamovací povinnost nejpozději v den vydání potvrzení. Žalobci nebyla stanovena žádná povinnost uchazeče o zaměstnání na nové datum konání operace

dne 20. 3. 2018, stanovený termín jednání na Úřadě práce byl až dne 3. 4. 2018 v 9.45 hod., tudíž důvodnost vydání předmětného potvrzení v den konání operace byla minimální a žalobce si jí mohl nechat na svou žádost vystavit v následujících dnech tak, aby mohl svou oznamovací povinnost řádně splnit. Pokud se žalobce sám ze své vůle dostavil k lékaři v den konání operace a nechal si na svou žádost vydat potvrzení o dočasné neschopnosti, ačkoliv tak mohl učinit i v následujících dnech a oznamovací povinnost v zákonem stanovené lhůtě nesplnil, jde tato skutečnost výhradně k jeho tíži. Žalobce nijak neprokázal, že by mu ve splnění oznamovací povinnosti bránily vážné důvody, jak ostatně vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí o odvolání. Zdravotním stavem obecně nelze nesplnění oznamovací povinnosti omlouvat. Žalobcův zdravotní stav nevykazoval žádná specifika, pro která by mu bylo znemožněno dne 20. 3. 2018 povinnosti uchazeče o zaměstnání plnit, byť již dle tvrzení žalobce bylo po úředních hodinách, tento měl řadu jiných možností, jak povinnost splnit – vhozením informace do schránky Úřadu práce, e-mailem, telefonicky apod., když způsob není zákonem stanoven. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

3. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.
4. Ze správního spisu a ze shodných skutkových tvrzení žalobce a žalovaného krajský soud zjistil, že žalobce požádal dne 3. 1. 2018 úřad práce o zprostředkování zaměstnání. Dne 7. 2. 2018 sdělil žalobce úřadu práce, že „neprošel u lékařské prohlídky“, a proto nenastupuje u firmy Gascontrol ani jinde a ke zprostředkování se dostaví dne 28. 2. 2018; ke svému zdravotnímu stavu předložil potvrzení Fakultní nemocnice Ostrava, oddělení pracovního a preventivního lékařství, ze 7. 2. 2018, ze kterého vyplývá, že trpí vpravo hraničním až lehkým syndromem carpalis carpi, vlevo syndromem carpalis carpi středně těžkého stupně, a proto mu byly doporučeny práce mimo rizikové kategorie pro vibrace a lokální svalovou zátěž. Další jednání se uskutečnilo 3. 4. 2018, kde sdělil, že byl dne 20. 3. 2018 na operaci karpálního tunelu, jednalo se o ambulantní zákrok v dopoledních hodinách, kdy byl v částečné anestezii, a nemohl proto předat oznámení úřadu práce v daný den, jelikož byl na sále. Předložil potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání s trváním dočasné neschopnosti od 20. 3. 2018, vystaveno 20. 3. 2018, dále zprávu neurochirurgické ambulance ze dne 13. 3. 2018 o indikaci operace karpálního tunelu vlevo dne 23. 3. 2018 v 6.30 hod. a zprávu z 28. 3. 2018 o tom, že dne 20. 3. 2018 u něj byla provedena dekomprese karpálního tunelu vlevo.
5. Dne 24. 4. 2018 zahájil úřad práce správní řízení z moci úřední ve věci vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu, že nesplnil povinnost stanovenou v § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, neboť byl povinen důvody, kdy není schopen dočasně plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, oznámit nejpozději v den, kdy byl vystaven doklad potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání, což žalobce neučinil, neboť doklad vystavený MUDr. L. S. byl vydán dne 20. 3. 2018, ale doručen Úřadu práce až dne 21. 3. 2018. U jednání dne 30. 4. 2018 žalobce zopakoval průběh své operace a uvedl, že

doklad vhodil do schránky úřadu práce skutečně až dne 21. 3. 2018, když šel na převaz. Po operaci si neuvědomil, že doklad o dočasné neschopnosti může poslat e-mailem.

6. Dne 22. 5. 2018 Úřad práce rozhodl tak, že žalobce vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání od 20. 3. 2018, neboť nesplnil povinnost podle § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, aniž by tomu bránily závažné důvody. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání se shodnými námitkami, které jsou obsahem žaloby, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.
7. Podle § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, *uchazeč o zaměstnání, který dočasně není schopen plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu, anebo není schopen plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu vyšetření nebo ošetření ve zdravotnickém zařízení, je povinen tyto důvody oznámit krajské pobočce Úřadu práce nejpozději v den, kdy mu bylo vydáno potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu nebo v den uskutečnění vyšetření nebo ošetření a nejpozději do 8 kalendářních dnů ode dne vydání potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu nebo potvrzení o ošetření nebo vyšetření uchazeče o zaměstnání ve zdravotnickém zařízení, doložit tyto důvody příslušným potvrzením krajské pobočce Úřadu práce.*
8. Podle § 30 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o zaměstnanosti, *uchazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže uchazeč o zaměstnání bez vážných důvodů nesplní povinnost stanovenou v § 27 odst. 3.*
9. Z citované úpravy vyplývá, že s nesplněním oznamovací povinnosti podle § 27 odst. 3 zákon o zaměstnanosti nespojuje vyřazení uchazeče o zaměstnání z evidence bez dalšího, jak je tomu v případech uvedených v pod písmenem a) téhož ustanovení, ale pouze stane – li se tak „bez vážných důvodů“. Co zákon rozumí „vážnými důvody“ vyplývá z ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti; jejich výčet je přitom toliko výčtem demonstrativním, což je patrné z bodu 7 tohoto ustanovení, který pod vážnými důvody rozumí „jiné vážné osobní důvody, např. etické, mravní či náboženské nebo důvody hodné zvláštního zřetele“. Jedná se o poměrně široký pojem, při jehož výkladu je vždy třeba důkladně hodnotit, tj. řádně se zabývat všemi okolnostmi toho kterého případu.
10. Stěžejní námitka žalobce spočívá v tom, že svou oznamovací povinnost nesplnil z lhostejnosti, ale pouze z toho důvodu, že poté, co se podrobil operaci a úřad práce již neměl úřední hodiny, jej s ohledem na zdravotní omezení nenapadlo, že může poslat oznámení např. mailem, a oznámení učinil v první možné chvíli, následující den ráno. Dovolává se tedy důvodů hodných zvláštního zřetele.
11. Z judikatury správních soudů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 124/2013 – 82 nebo ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 20/2008 - 58) i ze smyslu samotného zákona o zaměstnanosti vyplývá, že hlavní náplní činnosti úřadu práce je snaha zprostředkovat uchazeči o zaměstnání vhodné zaměstnání a nikoliv vyřazování uchazečů o zaměstnání z evidence. Úřad práce je vždy před vydáním rozhodnutí o vyřazení z evidence o zaměstnání povinen založit své rozhodnutí na podkladě úplného zjištěného skutkového stavu, který nevzbuzuje pochybnosti, neboť jen takto zjištěný

skutkový stav může být základem pro rozhodnutí, u kterého je přijaté řešení v souladu s veřejným zájmem a odpovídá okolnostem případu. Správní orgány by měly mít k problémům fyzických a právnických osob (účastníků řízení) co možná největší pochopení a postupovat ve vztahu k nim vstřícně a objektivně. Ostatně také správní řád ve větě první § 4 odst. 1 stanoví, že veřejná správa je službou veřejnosti. Ve vztazích podle zákona o zaměstnanosti to platí dvojnásob, takže institut vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání by měl být používán pouze v případech, kdy jsou nadevší pochybnost splněny podmínky, jež zákon o zaměstnanosti stanoví (srov. citovaný rozsudek č. j. 4 Ads 124/2013 – 82, bod 21. odůvodnění).

12. Z rekapitulace správního spisu i ze samotného napadeného rozhodnutí však vyplývá, že v posuzované věci tak úřad práce i žalovaný nepostupovali. Dovolává-li se totiž žalobce jako jiného vážného důvodu nesplnění své povinnosti oznámit dočasnou neschopnost úřadu práce v den vystavení tohoto oznámení toho, že v době, kdy se stal dočasně neschopným, byl nečekaně v dopoledních hodinách operován v částečné anestezii, což není okolnost mezi účastníky sporná, a potvrzení o dočasné neschopnosti mu bylo vystaveno až odpoledne mimo úřední hodiny úřadu práce (ani tato okolnost není mezi účastníky sporná), neuvědomil si, že by mohl zvolit jinou formu oznámení, než osobní, a současně ho pro potíže s rukou po operaci nenapadlo napsat e-mail, a současně v ten den ani v den následující žalobce žádnou povinnost vůči úřadu práce neměl a není zde žádná indicie, že by se neoznámením dočasně neschopnosti pokusil získat nějakou výhodu nebo se vyhýbal splnění jiné povinnosti, naopak svou povinnost splnil v nejbližší možný okamžik, tedy ráno den následující (což také není sporná okolnost), lze jen stěží akceptovat argumentaci žalovaného a úřadu práce, že zde žádný důvod hodný zvláštního zřetele nebyl. Lze přisvědčit názoru žalovaného a úřadu práce, že ze samotné dikce ustanovení § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti vyplývá, že zákonodárce přepokládal splnění oznamovací povinnosti i přes aktuální zdravotní omezení, na situaci je však vždy nutno pohlížet se zřetelem k závažnosti toho konkrétního zdravotního omezení; jinak bude omezen uchazeč, který je např. „pouze nachlazen“, jinak uchazeč mající onemocnění spojenou s vysokými horečkami nebo s infarktem myokardu. Takový postup zákonodárce nepochybně zamýšlel, když pod vážné důvody bránící splnění této povinnosti zařadil i neurčitý a široký výklad vyžadující pojem „*důvody zvláštního zřetele hodné*“.
13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že zdravotním stavem nelze obecně nesplnění oznamovací povinnosti omlouvat, zdravotní stav žalobce nevykazoval žádná specifika, a nelze přihlídnout ani k tomu, že úřad práce neměl úřední hodiny, neboť svou povinnost mohl žalobce splnit e-mailem nebo poštou. Okolnosti na straně žalobce tak jako důvody zvláštního zřetele hodné neshledal.
14. Krajský soud s tímto závěrem žalovaného nesouhlasí. Posouzení nevychází z konkrétních okolností dané věci, tedy z konkrétního zdravotního omezení žalobce a situace, za které k němu došlo, ale zohledňuje pouze obecnou tezi, že zdravotní omezení není omluvou pro neučinění oznámení včas, přehlíží širší souvislosti a zejména důsledek, který má závěr o absenci vážných důvodů pro neučinění oznámení v den vzniku dočasně neschopnosti, ale až v den následující, kterým je vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání. Je tak podle názoru krajského soudu v rozporu se smyslem činnosti úřadu práce, uvedeným výše (viz bod 12. tohoto rozsudku), ale rovněž se jedná o formalistický výklad, v rozporu se základními zásadami správního řízení, mimo jiné i se zásadou vyslovenou v § 2 odst. 4

správního řádu, podle níž správní orgán dbá, aby přijatá řešení byla v souladu s veřejným zájmem, a aby odpovídala okolnostem daného případu. To platí o to více, že žalobce podle správního spisu do doby vyřazení s úřadem práce aktivně spolupracoval a aktivně se snažil najít práci, konec konců předmětnou operaci podstoupil právě z důvodu umožnění nastoupení do zaměstnání, čemuž bránily zdravotní důvody – onemocnění karpálních tunelů na obou rukách.

15. Veřejným zájmem, který plní základní funkci, kterou zastává úřad práce, je zprostředkování zaměstnání, k tomuto účelu má veškerá činnost úřadu vést, přičemž k vyřazení uchazeče z evidence uchazečů o zaměstnání je krajním opatřením a nikoliv běžným nástrojem řešení agendy úřadu práce (srov. např. citovaný rozsudek č. j. 4 Ads 124/2013 – 82, bod 25. odůvodnění). Jak již dříve vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 21. 10. 2004 sp. zn. III. ÚS 188/04, *„pokud správní orgány ve správním řízení pouze důsledně vyžadují plnění povinnosti ze strany občanů a nedbají přitom ochranu jejich zájmů, je výrazem tohoto postupu přepjatý formalismus, jehož důsledkem je sofistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti, čímž dochází k porušení článku 36 Listiny. Při celkovém hodnocení přístupu správních orgánů obou stupňů lze konstatovat, že zvolily velice restriktivní a formalistický výklad zákonných ustanovení, který se však svým dopadem dostal do rozporu se základními zásadami správního řízení, jak již bylo zdůrazněno výše. V daném případě měl správní orgán ke stěžovateli přistupovat způsobem, který by naplňoval kritéria veřejné služby, což se však nestalo“*.
16. Žalovaný se při posouzení, zda u žalobce jsou dány důvody zřetele hodné, které mu bránily oznámit dočasnou neschopnost plnit povinnost uchazeče o zaměstnání v den vystavení potvrzení o této neschopnosti, dopustil nezákonnosti, neboť okolnosti, které žalobce tvrdil, nezohlednil shora uvedenou optikou, při jejich posouzení nepřihlédl k možnostem a potřebám žalobce a zejména nevzal v úvahu veřejný zájem a základní funkci úřadu práce, tedy zprostředkování zaměstnání. Žalobce se neočekávaně podrobil operaci v částečné anestezii v dopoledních hodinách, potvrzení o dočasné neschopnosti bylo v důsledku toho vystaveno až v době mimo úřední hodiny úřadu práce, žalobce si proto neuvědomil možnost odeslání oznámení poštou nebo e-mailem, čemuž nadto – byť částečně - bránila právě proběhlá operace ruky, a své pochybení napravil v nejbližší možný okamžik, svým jednáním nesledoval dosažení žádného cíle v rozporu se zákonem o zaměstnanosti, ani jej nijak nezneužil, ani nemařil spolupráci s úřadem práce, naopak s ním aktivně spolupracoval, a operaci se podrobil za účelem umožnění nástupu do zprostředkovaného zaměstnání, všechny tyto okolnosti krajský soud posoudil jako důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) bod 7. zákona o zaměstnanosti, představující vážný důvod, který žalobci bránil uskutečnit oznámení v den vystavení potvrzení, tedy v souladu s § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti. Zákonný důvod pro vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání nebyl dán, a proto krajský soud shledal rozhodnutí žalovaného nezákonným. Krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. zde vysloveným právním názorem vázán.
17. Žalobce žalobou navrhl zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, což je postup předvídaný ustanovením § 78 odst. 3 s. ř. s., krajský soud však pro tento postup neshledal důvod, a proto tak nepostupoval; o návrhu nerozhodl, neboť domáhat se zrušení

rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106).

18. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují odměnu ze zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3.100,- Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení a sepsání žaloby a vyjádření se ke stanovisku žalovaného podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky a třikrát režijní paušál ve výši 300,- Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení žalobci zavázal, a to k rukám zástupkyně žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možností žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 26. března 2019

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně